

Wymagania edukacyjne

Przedmiot: JĘZYK POLSKI

KLASA I TECHNIKUM cz. 1 (na podbudowie szkoły podstawowej)

Podręcznik: „Ponad słowami”. Podręcznik do języka polskiego dla liceum ogólnokształcącego i technikum klasa 1 cz.1 i cz. 2. Zakres podstawowy i rozszerzony.(NOWE „PONAD SŁOWAMI” EDYCJA 2024)

Autorzy: Małgorzata Chmiel, Anna Cisowska

Wydawnictwo: Nowa Era

Prezentowane wymagania edukacyjne opracowane zostały przez nauczycieli języka polskiego w oparciu o materiały Nowej Ery i są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku Ponad słowami w klasie I. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen. Podane wymagania obejmują również zakres rozszerzony nauki języka polskiego, dla uczniów zainteresowanych zdawaniem egzaminu maturalnego z języka polskiego na poziomie rozszerzonym. Formuła tematu zajęć edukacyjnych może różnić się od zawartego w poniższym materiale.

* zakres rozszerzony

materiał obligatoryjny

materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
STAROŻYTNOŚĆ – O EPOCE					
2. Fundamenty kultury europejskiej	<ul style="list-style-type: none">• wyjaśnić pojęcia: <i>antyk, starożytność klasyczna, monoteizm i politeizm, judaizm i chrześcijaństwo</i>• określić ramy czasowe epoki	<ul style="list-style-type: none">• wyjaśnić znaczenie wynaleźnia pisma dla rozwoju cywilizacji• wyjaśnić pojęcie: <i>kultura śródziemnomorska</i>	<ul style="list-style-type: none">• wyjaśnić symboliczne znaczenie Aten, Rzymu i Jerozolimy	<ul style="list-style-type: none">• wypowiedzieć się na temat fundamentalnej roli starożytności klasycznej w historii kultury europejskiej	<ul style="list-style-type: none">• wskazać teksty kultury nawiązujące do starożytności
ANTYK – WPROWADZENIE DO EPOKI					
3. Antyk (Grecja i Rzym)	<ul style="list-style-type: none">• wyjaśnić pojęcia: <i>polis, swobody</i>	<ul style="list-style-type: none">• omówić złoty wiek Aten	<ul style="list-style-type: none">• omówić różnice między kulturą Grecji a kulturą Rzymu	<ul style="list-style-type: none">• wypowiedzieć się na temat idei	<ul style="list-style-type: none">• wyjaśnić pojęcie: <i>kalokagatia</i>

	<i>obywatelskie, prawo, obywatel</i>	<ul style="list-style-type: none"> wymienić osiągnięcia starożytnych Greków wymienić osiągnięcia starożytnych Rzymian 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, na czym polegał antropocentryzm cywilizacji antyku 	kształtujących życie starożytnych	
4. Filozofia antyczna	<ul style="list-style-type: none"> wymienić najważniejszych filozofów starożytnej Grecji: Sokratesa, Platona i Arystotelesa wyjaśnić etymologię oraz znaczenie słowa <i>filozofia</i> wyjaśnić pojęcie <i>cnoty</i> 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić podstawowe założenia filozofii Sokratesa, Platona, Arystotelesa omówić najważniejsze założenia szkoły filozoficznej stoików, epikurejczyków, sceptyków i cyników 	<ul style="list-style-type: none"> omówić dualistyczną koncepcję świata według Platona wskazać różnice między epikurejczykami a hedonistami 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat znaczenia działalności Arystotelesa 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, na czym polegał przełomowy charakter działalności Sokratesa i omówić jego metodę filozoficzną
5. Sztuka antyku	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać najważniejsze zabytki starożytne Grecji i Rzymu wymienić cechy antycznego ideału piękna 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić główne cechy sztuki antycznej wymienić innowacje architektoniczne wprowadzone przez Rzymian 	<ul style="list-style-type: none"> omówić znaczenie harmonii w sztuce antyku wytłumaczyć, co to jest kanon 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać analizy dzieła sztuki starożytnej 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować przykłady współczesnych dzieł sztuki nawiązujących do antyku
ANTYK – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
6. O czym mówią mity? Wprowadzenie do lektury	<ul style="list-style-type: none"> definiować mit wymienić rodzaje mitów 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić i omówić funkcje mitów 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić mitologizmy i przedstawić ich źródła 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić toposy wywodzące się z mitologii 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, na czym polega symboliczny charakter mitów
7. Miłość, śmierć i sztuka – mit o Orfeuszu i Eurydyce	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść mitu zrelacjonować treść utworu Herberta 	<ul style="list-style-type: none"> omówić sposób przedstawienia artysty w micie i utworze Herberta 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić symboliczne znaczenie mitu interpretować zakończenie obu tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, na czym polega reinterpretacja mitu w <i>H.E.O</i> 	<ul style="list-style-type: none"> omówić sposób przedstawienia tematu miłości w wybranym tekście kultury
8. Bogowie olimpijscy – Apollo	<ul style="list-style-type: none"> wymienić bogów olimpijskich 	<ul style="list-style-type: none"> krótko scharakteryzować 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować rywalizujących 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić symboliczne i 	<ul style="list-style-type: none"> odnieść do rzeczywistości

	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować historię pojedynku między Apollem a Marsjaszem 	<p>każdego z bogów olimpijskich</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję atrybutów bogów olimpijskich • scharakteryzować Apolla na podstawie fragmentu 	zawodników i sposób ich gry	uniwersalne znaczenie pojedynku	współczesnej przedstawione w micie dwa rodzaje sztuki
9. Miłość, cierpienie i tęsknota – siła emocji i uniwersalny przekaz mitów o Niobe i narcyzie	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować historie Niobe i Narcyza • wyjaśnić pojęcie: <i>narcyzm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować Niobe i Narcyza • omówić znaczenie mitologizmu: <i>skamienie z bólu</i> w odniesieniu do mitu o Niobe 	• omówić zagadnienie winy i kary na podstawie mitu o Niobe i innych poznanych mitów	• sformułować przesłanie moralne płynące z mitów o Niobe i Narcyzie	• poddać refleksji relacje między bogami a ludźmi w mitologii greckiej
10. i 11. Homer, <i>Iliada</i> (fragmenty)	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić rodzaje literackie • zrelacjonować treść fragmentu • wyjaśnić pojęcie: <i>epos</i> • wymienić najważniejszych bohaterów <i>Iliady</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować epikę • wymienić cechy eposu homeryckiego • wskazać cechy eposu homeryckiego we fragmencie • omówić kompozycję <i>Iliady</i> • przedstawić boskie i ludzkie cechy Achillesa • wskazać środki językowe użyte we fragmencie 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję środków językowych • omówić, w jaki sposób zostały połączone światy bogów i ludzi we fragmencie 	• wypowiedzieć się na temat obrazu człowieka ukazanego w <i>Iliadzie</i>	• przedstawić związki frazeologiczne mające swoje źródło w micie o wojnie trojańskiej, wyjaśnić ich pochodzenie i znaczenie
12. Konteksty i nawiązania – <i>Troja</i> w	• zrelacjonować treść filmu	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować bohaterów filmu • omówić kompozycję dzieła 	• wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia bohaterów	• wypowiedzieć się na temat środków filmowych użytych w dziele	• podjąć dyskusję na temat wartości artystycznej filmu

reżyserii Wolfganga Petersena			<ul style="list-style-type: none"> • porównać treść filmu z treścią mitu trojańskiego 		
*13. Homer, <i>Odyseja</i> (zakres rozszerzony)	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść fragmentu • wyjaśnić pojęcie: <i>epos</i> • wymienić najważniejszych bohaterów <i>Odysei</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy eposu homeryckiego • omówić kompozycję <i>Odysei</i> • wskazać środki językowe użyte we fragmencie 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję środków językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat obrazu człowieka i jego losu ukazanego w <i>Odysei</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić archetypiczne znaczenie wędrówki Odysa • przedstawić znaczenie pojęcia: <i>homo viator</i>
14. Wprowadzenie do analizy <i>Antygony</i> Sofoklesa	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować dramat jako jeden z rodzajów literackich • zrelacjonować treść <i>Antygony</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w <i>Antygonie</i> cechy dramatu • wymienić najważniejszych twórców tragedii antycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić kompozycję dramatu antycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić rolę teatru w starożytnej Grecji • wskazać w <i>Antygonie</i> części kompozycyjne: ekspozycję, zawiązanie akcji, punkt kulminacyjny i rozwiązanie akcji 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać, jaką funkcję pełnił teatr w starożytnej Grecji, a jaką pełni współcześnie • zrelacjonować mit rodu Labdakidów
15. i 16. <i>Antyгона</i> - dramat przeciwstawnych racji i wartości	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić racje Kreona i racje Antygony • wskazać w tekście elementy budowy dramatu antycznego • wymienić motywy obecne w <i>Antygonie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić zasadę trzech jedności na przykładzie utworu Sofoklesa • scharakteryzować głównych bohaterów • wymienić funkcje chóru w dramacie antycznym na przykładach z tekstu kategorii tragedii greckiej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega tragizm Antygony i tragizm Kreona • posługiwać się pojęciem <i>hybris</i> przy charakteryzowaniu postaci Kreona i Antygony • omówić rolę fatum i <i>harmatii</i> w życiu bohaterów tragedii 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować sposób przedstawienia motywów literackich i kulturowych w <i>Antygonie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować koncepcję człowieka i losu w świecie starożytnych Greków, odnosząc się do <i>Antygony</i>
17. <i>Antyгона</i> jako przykład tragedii antycznej	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy tragedii antycznej • wymienić funkcje chóru 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać cechy tragedii antycznej w <i>Antygonie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić związek między stasimonami a treścią epeisodionów 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować fragment tekstu pod kątem funkcji środków językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować styl utworu

<p>18. Nieśmiertelność poety – liryka Horacego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić postać Horacego • wyjaśnić pojęcie: <i>exegi monumentum, non omnis moriar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić cechy charakterystyczne pieśni • rozpoznać rodzaj liryki omówionych utworów, jego adresata, sposób kreacji podmiotu lirycznego i sytuacji lirycznej • wskazać środki wyrazu artystycznego zastosowane w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • określić problematykę utworów • określić funkcję środków językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić koncepcję poety i poezji wyrażoną w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać i omówić topos <i>exegi monumentum</i> obecny w innych tekstach kultury
<p>19. Poeta w świecie współczesnym – <i>Na odejście poety i pociągu osobowego</i> Tadeusza Różewicza</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać topos literacki obecny w wierszu • wskazać środki językowe zastosowane w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • formułować problem zaprezentowany w wierszu • interpretować tytuł utworu • omówić funkcję środków językowych zastosowanych w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować utwór 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat dialogu z tradycją, zaprezentowanego w wierszu
<p>20. Postawa wobec życia – stoicyzm i epikureizm w wierszach Horacego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść wierszy • określić rodzaj liryki • wskazać adresatów lirycznych w wierszach 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego w wierszach • wskazać środki językowe użyte w utworach 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać elementy filozofii stoickiej i epikurejskiej w utworach • określić funkcję środków językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić, przedstawioną w wierszach sytuację człowieka w obliczu śmierci 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie utworów przedstawić założenia filozofii Horacego
ANTYK – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
<p>21. Język a inne systemy znaków</p>	<ul style="list-style-type: none"> • definiować znak 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić język jako system znaków 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić i omówić cechy systemu językowego 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać różne formy przekazywania informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczyny nieporozumień językowych
ANTYK – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					

22. Plan dekompozycyjny tekstu, streszczenie	<ul style="list-style-type: none"> wymienić rodzaje planów charakteryzować rodzaje planów definiować streszczenie wskazać i omówić dwa porządki streszczenia 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy dobrze skonstruowanego planu prezentować proces tworzenia streszczenia omówić różnice między planem ramowym a planem szczegółowym 	<ul style="list-style-type: none"> tworzyć dekompozycyjny plany szczegółowy wskazanego tekstu przekształcić plan szczegółowy w plan ramowy 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie stworzonego planu napisać streszczenie 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić poprawność podanego streszczenia
23. Notatka syntetyzująca	<ul style="list-style-type: none"> definiować notatkę syntetyzującą przedstawić budowę notatki syntetyzującej 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić proces tworzenia notatki 	<ul style="list-style-type: none"> analizować podane notatki syntetyzujące 	<ul style="list-style-type: none"> tworzyć notatkę syntetyzującą na podstawie podanych tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić poprawność podanej notatki syntetyzującej
24. Wypowiedź argumentacyjna	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić strukturę wypowiedzi argumentacyjnej wymienić rodzaje argumentów 	<ul style="list-style-type: none"> omówić sposoby budowania spójności między zdaniami rozwinąć zaproponowaną argumentację 	<ul style="list-style-type: none"> zaproponować argumenty do podanej tezy i podeprzeć je przykładami ułożyć konspekt wypowiedzi argumentacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> zbudować spójną, poprawną i przekonującą wypowiedź argumentacyjną 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić poprawność podanej wypowiedzi argumentacyjnej
ANTYK – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
25., 26. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> wyciągać wnioski określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie interpretować materiał obowiązkowy właściwie argumentować uogólnić, podsumować i porównać 	<ul style="list-style-type: none"> formułować i rozwiązywać problemy badawcze
BIBLIA – O EPOCE					
27. Biblia – wiadomości wstępne	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić etymologię słowa <i>Biblia</i> przedstawić podział Biblii 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić najważniejsze tłumaczenia Biblii 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy stylu biblijnego wymienić biblizmy i wskazuje ich źródło 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać przykłady stylu biblijnego 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat funkcjonowania języka Biblii w życiu

	<ul style="list-style-type: none"> wymienić języki, w jakich została zapisana Biblia 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić przysłowia i aforyzmy, mające swoje źródło w Biblii 		<ul style="list-style-type: none"> przedstawić, jak odczytywać i interpretować Biblię 	codziennym i w literaturze
BIBLIA – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
28. Księga Rodzaju – dzieje początków świata i ludzkości	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować powstanie świata i człowieka według Biblii 	<ul style="list-style-type: none"> omówić wybrane wątki i przedstawić wybrane postacie z Księgi Rodzaju wyjaśnić znaczenie biblizmów, wywodzących się z Księgi Rodzaju 	<ul style="list-style-type: none"> porównać biblijny opis stworzenia świata i człowieka z opisem mitologicznym przedstawić i interpretować wybrane symbole zawarte w Księdze Rodzaju 	<ul style="list-style-type: none"> interpretować opowieść o zerwaniu owocu z drzewa zakazanego (grzechu pierworodnym) wskazać cechy stylu biblijnego w podanym fragmencie Księgi Rodzaju 	<ul style="list-style-type: none"> omówić koncepcję człowieka w Biblii
29. Rozważania o cierpieniu – Księga Hioba	<ul style="list-style-type: none"> opowiedzieć historię Hioba przedstawić kompozycję Księgi Hioba 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować Hioba omówić relacje między Hiobem a Bogiem na podstawie fragmentu Biblii 	<ul style="list-style-type: none"> interpretować przemianę postawy Hioba po rozmowie z Bogiem przedstawić postać Hioba jako symbol niezawinionego cierpienia i niezachwianej wiary 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat sensu cierpienia i zgody Boga na istnienie zła (teodycei) 	<ul style="list-style-type: none"> omówić sposoby przedstawiania Hioba w sztuce na podanych przykładach
30. Dociekanie sensu ludzkiego życia w Księdze Koheleta	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, kim był Kohelet zrelacjonować fragment 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać rady Koheleta, jak należy przeżywać swój los 	<ul style="list-style-type: none"> określić funkcję środków stylistycznych użytych we fragmencie określić problematykę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> interpretować teologiczną wymowę Księgi Koheleta 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać podobieństwa między radami Koheleta a radami greckich filozofów
31. Poezja biblijna – Księga Psalmów	<ul style="list-style-type: none"> przyporządkować psalmy do liryki określić rodzaj liryki oraz nadawcę i adresata psalmów definiować pojęcia: <i>psalm</i>, <i>psalterz</i> 	<ul style="list-style-type: none"> sklasyfikować psalmy według poznanych kryteriów odnaleźć środki stylistyczne zastosowane w psalmach 	<ul style="list-style-type: none"> określić funkcję środków językowych użytych w psalmach 	<ul style="list-style-type: none"> interpretować symbole pojawiające się w psalmach 	<ul style="list-style-type: none"> omówić koncepcję Boga i człowieka, wyłaniającą się z psalmów

32. Wizja końca świata w Apokalipsie św. Jana	<ul style="list-style-type: none"> • streścić przedstawione fragmenty Apokalipsy św. Jana 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać jeźdźców Apokalipsy i scharakteryzować ich na podstawie ryciny Albrechta Dürera • wypowiedzieć się na temat genezy i autorstwa Apokalipsy św. Jana 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać główne cechy stylu Apokalipsy • interpretować symbole i alegorie znajdujące się w omówionych fragmentach 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat sposobów obrazowania i wywoływania nastroju grozy w Apokalipsie 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać biblijną Apokalipsę z innymi przedstawieniami końca świata
BIBLIA – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
33. Akt komunikacji językowej	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować akt komunikacji językowej • wymienić, co składa się na akt komunikacji 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić każdy ze składników aktu komunikacji • wyjaśnić, na czym polega skuteczność komunikacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać elementy aktu komunikacji w podanych przykładach 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega etyka wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, co zaburza czytelność komunikacji w podanych przykładach
34. Funkcje wypowiedzi	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić funkcje wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować poszczególne funkcje wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać środki językowe, wskazujące na daną funkcję • określić funkcje dominujące w danej wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukać w tekście przykłady poszczególnych funkcji wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować podany tekst pod względem środków językowych wskazujących na określoną funkcję
BIBLIA – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
35. Streszczenie a parafraza (*pojęcie parafrazy i wykorzystywanie pojęcia parafrazy w interpretacji utworu literackiego na poziomie rozszerzonym)	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać i zdefiniować streszczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnić streszczenie od parafrazy 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić różnice między streszczeniem a parafrazą • wykonać streszczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie wykorzystać umiejętność streszczania 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie wykorzystać umiejętność streszczania i parafrazowania
BIBLIA – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					

36. i 37. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać najważniejsze konteksty biblijne 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągać wnioski • określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać 	<ul style="list-style-type: none"> • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
ŚREDNIOWIECZE – O EPOCE					
38. Średniowiecze – wprowadzenie do epoki	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnić etymologię nazwy epoki • wymienić najważniejsze wydarzenia związane z początkiem i końcem średniowiecza 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić średniowieczne wzorce osobowe • wyjaśnić, na czym polegał uniwersalizm średniowieczny • przedstawić informacje na temat szkół i uniwersytetów w średniowieczu 	<ul style="list-style-type: none"> • definiować teocentryzm i wyjaśnić, czym przejawiał się w średniowieczu • wyjaśnić, w czym przejawiał się dualistyczny obraz świata w średniowieczu • omówić średniowieczną hierarchię społeczną 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić fundamenty kultury średniowiecznej • wypowiedzieć się na temat różnic między filozofią starożytną a średniowieczną 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretować rolę karnawału w wiekach średnich
39. Sztuka średniowieczna	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać najważniejsze zabytki polskiego i europejskiego średniowiecza 	<ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady zabytków polskiego i europejskiego średniowiecza 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić i zilustrować przykładami parenetyczny i anonimowy charakter sztuki średniowiecznej • omówić alegorię i podać jej przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować średniowieczne dzieło sztuki według podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać przykłady wpływu sztuki średniowiecza na epoki następne
ŚREDNIOWIECZE – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					

<p>40. <i>Bogurodzica</i> – najstarszy polski utwór poetycki</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać ze zrozumieniem <i>Bogurodzicę</i> • wskazać przykłady archaizmów w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać podmiot liryczny oraz adresata utworu • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i składniowe 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia Matki Boskiej w <i>Bogurodzicy</i> • omówić kompozycję utworu • na przykładzie <i>Bogurodzicy</i> omówić takie cechy literatury średniowiecznej, jak anonimowość, teocentryzm i dydaktyzm 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć w treści <i>Bogurodzicy</i> motyw <i>deesis</i> i odnieść go do sztuk plastycznych • omówić formę wiersza • omówić funkcję <i>Bogurodzicy</i> w średniowiecznej Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat piśmiennictwa religijnego w średniowieczu
<p>41. Ludzki wymiar cierpienia Matki Boskiej w <i>Lamencie świętokrzyskim</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść <i>Lamentu świętokrzyskiego</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określić sytuację liryczną, podmiot liryczny i adresatów utworu • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i składniowe • omówić kompozycję wiersza • wskazać środki językowe w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować Maryję jako matkę • omówić motyw <i>stabat Mater</i> w wierszu • określić funkcję środków językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać obrazy Maryi z <i>Lamentu świętokrzyskiego</i> i z <i>Bogurodzicy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat genezy utworu
<p>42. Motyw tańca śmierci w <i>Rozmowie mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • streścić utwór 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać obraz śmierci przedstawiony w utworze • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i składniowe 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić motyw <i>danse macabre</i> • w kontekście utworu wyjaśnić pojęcia: <i>memento mori</i> • omawia groteskowy i naturalistyczny sposób przedstawienia śmierci • wskazuje elementy komizmu w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie lektury omówić światopogląd ludzi średniowiecza • omówić utwór jako satyrę społeczną 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczyny popularności motywu śmierci w średniowieczu

<p>43. Ideał rycerza – <i>Pieśń o Rolandzie</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść fragmentów • przedstawić kodeks honorowy średniowiecznego rycerza 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić najważniejszych bohaterów <i>Pieśni o Rolandzie</i> • scharakteryzować Rolanda • omówić kompozycję utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić Rolanda jako wzorzec osobowy rycerza • wskazać w utworze cechy eposu rycerskiego • omówić elementy <i>ars bene moriendi</i> obecne w utworze • omówić sposób kreacji bohaterów – rycerzy oraz ich wrogów 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać i omówić symbole obecne w pieśni • omówić kontekst historyczny utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać wzorzec wojownika współczesnego ze średniowiecznym
<p>44. Średniowieczna miłość – <i>Dzieje Tristana i Izoldy</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • streścić podany fragment <i>Dziejów Tristana i Izoldy</i> • wymienić najważniejszych bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kompozycję utworu • wskazać cechy gatunkowe utworu • charakteryzować, ukazane w utworze, wzorce parenetyczne władcy, rycerza i damy serca 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić funkcję fantastyki w utworze • wyjaśnić, na czym polega tragizm Tristana i Izoldy 	<ul style="list-style-type: none"> • przeanalizować specyfikę uczucia łączącego Tristana i Izoldę • sformułować zasady miłości dworskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat obyczajowości średniowiecznej na podstawie <i>Dziejów Tristana i Izoldy</i>
ŚREDNIOWIECZE – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
<p>45. Wiedza z dziedziny fleksji, leksyki, frazeologii i słowotwórstwa w analizie i interpretacji tekstów literackich</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać czasowniki w tekście i określa ich formę gramatyczną • wskazać w tekście przymiotniki i imiesłowy o zabarwieniu neutralnym i wartościującym 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić funkcję czasowników użytych w tekście • określić funkcję przymiotników o zabarwieniu neutralnym i wartościującym użytych w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować tekst pod kątem użycia gramatycznych środków językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać środki językowe służące psychizacji krajobrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposoby podkreślenia ekspresji tekstu za pomocą środków językowych

	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w tekście rzeczowniki abstrakcyjne i konkretne • wskazać w tekście zdrobnienia 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję rzeczowników abstrakcyjnych i konkretnych użytych w tekście • określić funkcję zdrobnień w tekście 			
ŚREDNIOWIECZE – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
ŚREDNIOWIECZE – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
46. i 47. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągać wnioski • określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać 	<ul style="list-style-type: none"> • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

Uwaga: w wyniku uszczuplenia podstawy programowej, według przedstawionego rozkładu materiału, niewykorzystane godziny pozostają do decyzji nauczyciela.